

Scroll to top

(/)

NOVOSTI (/HR/NOVOSTI/) ČASOPIS (/HR/CASOPIS/AKTUALNI-BROJ/) **Dvije moćne tehnologije: video i radar.**
KONFERENCIJE (/HR/KONFERENCIJE/) KATALOG TURNOVA (/HR/KATALOG-TURNOVA/TELESNA-ZASTITA/) **video i radar.**
MARKETING (/HR/MARKETING/) IMPRESSUM (/HR/IMPRESSUM/)

(<https://www.axis.com/products/axis-q1656-le/support>)

NADZOR JAVNIH POVRŠINA I ZAŠTITA PERIMETRA 28. 11. 2023.,
HOTEL ZONAR, ZAGREB

(<https://zastita.info/hr/konferencije/nadzor-javnih-povrsina-i-nadzor-perimetra/o-konferenciji/>)

24.10.2023.

Svake minute internetom se podijeli 160 slika ili videozapisa seksualnog zlostavljanja djece

U današnjem svijetu vrlo je bitno naglasiti važnost elektroničkog nasilja i njegovog utjecaja na djecu i mlade jer taj oblik nasilja može ostaviti dugoročne posljedice na mentalno zdravlje, socijalnu izolaciju i akademski uspjeh djece i mladih. O elektroničkom nasilju razgovaramo sa stručnjacima

Scroll to top

Centra za nestalu i zlostavljaju djeću. Ova nevladina organizacija osnovana je 27. studenog 2006. godine. Glavno područje djelovanja Centra je pružanje socijalnih usluga, a djelatnosti kojima se ostvaruju ciljevi Udruge su između ostalog i preventivne aktivnosti koje imaju za cilj prevenciju i suzbijanje svih vrsta ovisnosti kod djece i mladih te zaštitu zdravlja. Kako nam kažu, četiri su glavna područja rada Centra: pružanje socijalne usluge poludnevnog boravka, Centar za sigurniji internet, nestala djeca i Savjetovalište za djeću, mlade i obitelj. Osim navedenog, jedno veliko područje njihovog rada predstavlja i rad s raseljenim osobama iz Ukrajine od početka rata.

Centar trenutno ima uslugu od osam poludnevnih boravaka (Osijek, Vinkovci, Našice, Požega, Virovitica, Slavonski Brod, Podgorač i Darda) namijenjenih djeci i mladima s problemima u ponašanju s kapacitetom za 104 korisnika, od kojih je sedam financirano na temelju ugovora o pružanju socijalnih usluga s Ministarstvom rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike, a jedan kroz financiranje projekta od istoimenog Ministarstva.

[Scroll to top](#)

Centar

Centar od svojih početaka radi na području sigurnosti djece i mladih na internetu. Tako je osmislio nove, zanimljive i inovativne alate i mehanizme za zaštitu djece na internetu. Nadalje, postao je dio međunarodne organizacije INSAFE/INHOPE kao jedne od najvažniji svjetskih organizacija koje se bave zaštitom djece na internetu te postao hrvatski predstavnik u navedenoj mreži. U siječnju 2015. godine Centar je uspostavio, prvi u Hrvatskoj, Centar za sigurniji internet koji uključuje tri glavna područja rada:

- Hotline - online dojavni obrazac za prijavu neprimjerenog, ilegalnog i štetnog sadržaja na internetu;
- Helpline – savjetodavnu liniju s besplatnim 0800 606 606 brojem koja je dostupna djeci, mladima i roditeljima kako bi se informirali, potražili savjet ili podršku vezano uz korištenje interneta ili sadržaj na internetu;
- Centar za podršku i informiranje koji ima primarnu ulogu u senzibiliziranju javnosti i informiranju javnosti o mogućnostima zlouporabe suvremenih tehnologija kao i o načinima zaštite na internetu.

„U sklopu Centra za sigurniji Internet organiziramo razne edukacije za djecu, stručnjake i roditelje na razne teme s posebnim naglaskom na teme povezane za zaštitom prava i interesa djece prilikom korištenja interneta. Kroz sam rad Centra za sigurniji Internet smo uspostavili dugogodišnju suradnju s partnerima poput A1 Hrvatska d.o.o. s kojima radimo na promicanju teme odgovornog igranja online igara, pripremamo provedbu 'Škole odgovornog influensanja' – namijenjene influencerima čiji su pratitelji djeca i mladi kako bi im osigurali minimum znanja o tome kako primjereno komunicirati u slučaju da imaju saznanja da je dijete žrtva ili počinitelj elektroničkog nasilja i slično“, kažu u Centru za sigurniji internete čiji je predsjednik Tomislav Ramljak.

[Scroll to top](#)

Predsjednik Centra za nestalu i zlostavljaju djeću

Koliko su rašireni slučajevi zlostavljanja djece u našoj zemlji i događa li se zlostavljanje u većini slučajeva od strane bliskih osoba?

Zlostavljanje djece je ozbiljan problem i prisutan je u svim društvima, uključujući i Republiku Hrvatsku. Mnogi slučajevi zlostavljanja ili zanemarivanja djece ostaju neprepoznati jer šira javnost ne percipira određena rizična ponašanja kao zlostavljanje. Na primjer, emocionalno zlostavljanje često ostaje neprepoznato jer se ne manifestira u fizičkom obliku, već obuhvaća verbalno vrijeđanje, ponižavanje, prijetnje, manipulaciju, ignoriranje djetetovih osjećaja i potreba i slična druga ponašanja. Često može proći neopaženo ako ljudi nisu svjesni koliko štete takav oblik nasilja može nanijeti djeci. Drugi oblici zlostavljanja djece koji mogu ostati neprimijećeni u javnosti su zanemarivanje, seksualno zlostavljanje, vršnjačko nasilje i elektroničko nasilje. Seksualno zlostavljanje, primjerice, često ostaje skriveno jer su djeca previše uplašena ili ih je sram o tome govoriti. Nedostatak informacija i svijesti o prepoznavanju znakova ovog oblika nasilja može dovesti do toga da se slučajevi seksualnog zlostavljanja i iskorištavanja djece ne prepoznaju na vrijeme, ili se ne prepoznaju uopće.

Prema statistici MUP-a za 2022. godinu, sveukupno je prijavljeno 1331 kazneno djelo protiv spolne slobode i spolnog zlostavljanja i iskorištavanja djeteta. Uspoređujući te podatke s 2021. godinom, vidljivo je pad prijavljenih kaznenih djela protiv spolne slobode i spolnog zlostavljanja i iskorištavanja djeteta za 4,2 posto.

Što se elektroničkog nasilja tiče, ono može proći neopaženo ako roditelji ili skrbnici djeteta nisu upoznati s rizicima i znakovima online zlostavljanja. S obzirom na sve veću upotrebu pametnih telefona, društvenih mreža i interneta općenito, djeca su izložena riziku zlostavljanja i iskorištavanja u digitalnom okruženju. Problemi s kojima se djeca mogu susresti u online okruženju uključuju cyberbullying, grooming, sexting, seksualnu iznudu – sextortion i slično.

Kazneno djelo iskorištavanja djece za pornografiju u 2022. godini prijavljeno je ukupno 311 puta, od čega je u 255 slučajeva počinitelj bio nepoznat. U odnosu na 2021. godinu, ovo kazneno djelo doživljava rast od 19,2 posto. Također, u 2022. godini zabilježena je brojka od 118 počinitelja kaznenog djela iskorištavanja djece za pornografiju, što je porast od 25,5 posto u odnosu na 2021. godinu, prema podacima MUP-a.

Važno je spomenuti tamnu brojku u slučajevima zlostavljanja djece. Tamna brojka odnosi se na broj slučajeva zlostavljanja koji se nikada ne prijave vlastima ili drugim relevantnim organizacijama i ostaju neprepoznati u službenim statistikama i izvješćima. Ova tamna brojka je iznimno važna jer pruža uvid u problem zlostavljanja djece koji ostaje skriven od očiju javnosti i nadležnih tijela. Zbog tamne brojke u slučajevima zlostavljanja djece, važno je raditi na podizanju svijesti o ovom

[Scroll to top](#)

problemu i osigurati dostupnost sigurnih i povjerljivih mehanizama za prijavu i pružanje podrške žrtvama. Također je ključno educirati djecu, roditelje, učitelje i sve druge relevantne dionike kako bi se povećala svijest o zlostavljanju djece i smanjila tamna brojka. Tek kada se i ovi slučajevi počni prepoznavati i prijavljivati, može se pružiti potrebna pomoć i zaštita za žrtve zlostavljanja. Centar za nestalu i zlostavljaju djeću ima dužnost reagirati na svaku sumnju o ugrožavanju prava djece te svi stručnjaci zaposleni u Centru svakodnevno rade na zaštiti dječjih prava i promociji dobrobiti djece.

U okviru svoje Udruge već osam godina provodite program Centar za sigurniji internet. Nedavno ste dobili Hrvatsku veliku nagradu sigurnosti za najbolji projekt NVO za sigurnost zajednice za projekte Dan sigurnijeg interneta i Bajke u digitalnom svijetu. Možete li nam nešto više reći o tim projektima? I koliko Vam nagrada poput ove znači kao priznanje vašeg rada?

Centar za nestalu i zlostavljaju djeću iz Osijeka osvojio je Hrvatsku veliku nagradu sigurnosti u okviru Hrvatskih dana sigurnosti koji su se održali od 26. do 29. rujna u Opatiji. Riječ je o nagradi koju dodjeljuje Hrvatska udruga menadžera sigurnosti u ukupno 11 kategorija, a Centar za nestalu i zlostavljaju djeću trijumfirao je u kategoriji Najbolji projekt nevladine organizacije za sigurnost zajednice za projekte Centar za sigurniji internet i Bajke u digitalnom svijetu.

Scroll to top

S dodjele Hrvatske velike nagrade sigurnosti: HUMS

Zbirka priča kojom su obuhvaćene Bajke u digitalnom svijetu plod su suradnje Centra za nestalu i zlostavljano djecu te IT tvrtke Combis koji je financijski potpomogao ilustriranje i tiskanje, a sav prihod od prodaje bajki namijenjen je Centru za nestalu i zlostavljano djecu koji vodi nacionalni Centar za sigurniji internet. Slikovnice je moguće kupiti u knjižarama Tisak Media Centra i Školskoj knjizi.

Osim Bajki u digitalnom svijetu, Centar je impresionirao žiri i svojim programom nacionalnog Centra za sigurniji internet koji je pokrenut 2015. godine, a usmjeren je na sigurnost i zaštitu djece te mladih na internetu. Djeluje kao Helpline - besplatni telefon za savjetovanje putem broja 0800 606 606 svaki radni dan od 8 do 16 sati, a korisnici putem linije mogu dobiti pomoć i podršku u slučaju nasilja preko interneta, savjet kako se zaštititi na internetu i kako sigurno koristiti internet te upute i savjet što napraviti i kako se nositi s neprimjerenim sadržajem ili kontaktom na internetu.

[Scroll to top](#)

Osim toga, Centar za sigurniji internet ima i Hotline za prijavu ilegalnog sadržaja na internetu gdje korisnici mogu anonimno prijaviti ilegalan sadržaj s ciljem stvaranja sigurnijeg online okruženja za sve uzraste.

Stava smo da o sigurnosti na internetu trebamo učiti od malih nogu, a ideja Bajki u digitalnom svijetu je upravo kvalitetan razvoj djece i odraslih jer puno odraslih nam je dosad reklo da ne razumiju opseg opasnosti i rizika sigurnosti na internetu. Upravo s ovim slikovnicama smo postigli da poznate bajke poput Pinokia, Tri prašćića i Ružnog Pačića angažiraju djecu i odrasle kroz pitanja i zadatke te ih poučava kako biti siguran na internetu. Dakle, alata ima, a najbolji način da se djeca zaštite je prevencija.

Scroll to top

Nagrade poput ove smatramo velikim priznanjem stručnjaka i javnosti za kontinuirane napore koje ulažemo u zaštitu djece i one su nam uvijek dodatni vjetar u leđa za naš rad!

Centar za sigurniji internet (CSI) usmjeren je na sigurnost i zaštitu djece te mladih na internetu. Djelujete kao Helpline – besplatni telefon za savjetovanje putem broja 0800 606 606 svaki radni dan od 8 do 16 sati. Kakve pozive obično zapimate?

Tijekom 2022. godine zabilježeno je 156 poziva na Helpline liniju 0800 606 606. Najveći broj poziva odnosio se na tematiku elektroničnog nasilja, zaštite privatnosti i neovlaštenog dijeljenja podataka. U drugoj polovici 2022. godine zabilježili smo porast poziva koji se odnose na seksualno uznemiravanje, dijeljenje medijskih sadržaja nastalih sextingom te ucjenjivanje.

Od početka 2023. godine do 19. listopada 2023. godine bilježimo 321 poziva. Problematika s kojom nam se javljaju pozivatelji je često medijska pismenost ili potreba za edukacijom. Neki nam se obraćaju s pitanjima oko tehničkih postavki, nedobrovoljnim dijeljenjem intimnih materijala, zaštiti privatnosti, e-kriminalu i elektroničkom nasilju. Moramo spomenuti kako smo imali više vrlo ozbiljnih situacija u kojima smo bili uključeni u usmjeravanje žrtva (a i počinitelja) u daljnje postupanje te pružanje podrške. Žrtve ucjena su nam se javljale u trenu kada su razmišljale o tome da počinitelju predaju određeni zatraženi novčani iznos (npr. 100 do 200 EUR) kako se neke fotografije ne bi objavile. Kroz više razgovora došli smo do toga da ne pristaju na takve ucjene i slučaj prijave policiji. Kada uzmete u obzir da su žrtve često djeca i mladi, maloljetne osobe - ne moramo ni naglašavati koliku potencijalu ugrozu za njih predstavljaju ovakve situacije.

Što se tiče pozivatelja, najviše nas zovu djelatnici odgojno-obrazovnih institucija te roditelji, a na liniju se naravno mogu javiti i djeca i mladi s raznim pitanjima.

Neki od pozivatelja nas traže podršku u prijavljivanju nasilja, odnosno upute o postupku, budući da institucije nisu reagirale (nekada nemaju informacije o tome, nekada su propustile reagirati).

Primamo i pozive u kojima su nas pozivatelji traže pomoć u uklanjanju materijala sa seksualnim zlostavljanjem djece, tj. CSAM-a. Pozivatelje tada usmjeravamo prema dostupnim alatima za uklanjanje takvih materijala i pružamo im podršku putem telefona. Imali smo poziv od majke čiji je sin bio počinitelj elektroničkog nasilja, a kontaktirala nas je tražeći pomoć u uklanjanju računala s kojeg je nasilje počinjeno. Postojala je uspješna suradnja i taj profil je zatvoren (iako je mladić ranije izgubio svoju lozinku).

Scroll to top

tako je telefon najčešći oblik kontakta Helpline-a, kao i drugi Centri za sigurniji Internet, primamo upite i putem naših društvenih mreža i e-maila. Vidimo da je nekoj djeci lakše tipkati o situacijama koje im se događaju i smatramo da trebamo biti tamo gdje su djeca i pružiti im potrebnu podršku.

Dio ste kampanje „Svaka sekunda je važna“ koju je pokrenula organizacija Justice Initiative u preko 13 zemalja Europe, kojoj je cilj pojačati svijest o velikoj količini materijala sa seksualnim zlostavljanjem djece na internetu. Kampanjom se prikupljaju i potpisi za peticiju kojom se pozivaju sve organizacije na pružanje podrške u donošenju zakona kojim će se kompanije i platforme (kao što su Meta, Viber, Google, TikTok i sl.) obvezati na pronalaženje, prijavljivanje i uklanjanje materijala sa seksualnim zlostavljanjem djece te uvođenje sigurnijih i učinkovitijih mjera za zaštitu djece na internetu. Kako napreduje ta kampanja i koliko je problematika online seksualnog zlostavljanja djece i mladih raširena u Hrvatskoj?

Stranica NajboljaMamaNaSvetu.com i organizacija Justice Initiative, uz podršku Centra za sigurniji Internet Hrvatska i Centra za nestalu i zlostavljano djecu, pokrenuli su zajedničku kampanju “Svaka sekunda je važna”. Dana 1. lipnja 2023. godine, na Međunarodni Dan djeteta, dignuli smo glas protiv nasilja na internetu i dijeljenja materijala sa seksualnim iskorištavanjem djece.

Ove godine EU će glasati o ključnom zakonu koji će uspostaviti zakonsku obavezu i odgovornost za digitalne tvrtke i platforme kao što su Meta (Facebook, Instagram, WhatsApp), Viber, Google, TikTok, Twitter i drugi, da pronalaze, prijavljuju i uklanjaju materijal sa seksualnim iskorištavanjem djece te uvedu sigurnije mjere za zaštitu djece na njihovim platformama.

Podrška javnosti je, također, potrebna. Stoga, pozivamo sve one kojima je stalo do sigurnosti djece na internetu - roditelje, odgajatelje, influencere, mlade na potpisivanje važne peticije.

Što je srž problema?

Svake minute internetom se podijeli 160 slika ili videozapisa seksualnog zlostavljanja djece, uključujući i seksualno eksplicitne sadržaje koje su izradila djeca mlađa od osamnaest godina (bilo dobrovoljno ili pod prisilom ili ucjenom).

Čak 87 milijuna slika i videozapisa seksualnog zlostavljanja djece internetske tvrtke detektirale su samo prošle godine i to uglavnom u online porukama. Platforme sada dobrovoljno uklanjaju ovakav materijal, što će uskoro biti zabranjeno, a bez nove zakonske regulative neće biti niti zaštite od objavljivanja i dijeljenja materijala sa seksualnim iskorištavanjem djece na društvenim mrežama. Postoji prijedlog zakona koji će uspostaviti zakonsku obavezu i odgovornost za digitalne tvrtke da pronađu, prijave i uklone materijal seksualnog zlostavljanja djece te uvesti sigurnije mjere zaštite djece.

No, da bi zakon bio usvojen, potrebno je da se čuje naš glas. Zajedno možemo učiniti internet sigurnijim za djecu. Sada imamo priliku, iskoristimo je!

Trauma koja žrtvi ostavlja dijeljenje materijala sa seksualnim iskorištavanjem djece stvarna je i u potpunosti jednaka onoj koju ostavlja bilo koji drugi oblik nasilja. Kod online zlostavljanja broj

Scroll to top

promatrača puno je veći, žrtva nema kontrolu nad time kada će sadržaj biti uklonjen, a sadržaj se često ponovno pojavljuje s vremenskim odmakom na drugim platformama. Time je sam oporavak kod žrtve dugotrajniji. Živimo u virtualnom dobu u kojem djeca provode više vremena nego u stvarnom svijetu te su neophodni što kvalitetniji i sveobuhvatniji napori cijelog društva kako bi ih zaštitili u tom prostoru. Ispred Centra za sigurniji Internet Hrvatska te Centra za nestalu i zlostavljaju djecu pozivano sve relevantne dionike na akciju kako bismo djeci mogli osigurati ono najbolje od virtualnog svijeta, a to je njihov rast i razvoj i kako bismo spriječili broj kaznenih djela počinjenih na štetu djece na internetu.

Najnoviji podaci koje je objavila Zaklada Internet Watch Foundation pokazuju da je razmjer ovog kaznenog djela nad djecom svih uzrasta značajno porastao. U 2022. godini na internetu je pronađeno više slika i videozapisa koji prikazuju čak i najteže oblike seksualnog zlostavljanja djece nego ikad prije. Među takvim materijalima prikazana su djeca od 0 do 2 godine.

Također je otkriveno da su se komercijalne stranice koje iskorištavaju seksualno zlostavljanje djece za zaradu udvostručile svoj profit od 2020. godine.

Peticiju je pokrenula organizacija Justice Initiative u suradnji s više od 150 organizacija koje se bave zlostavljanom djecom i pravima djece iz 13 zemalja. Kampanju su podržale najveće svjetske organizacije koje se bave zaštitom djece kako offline tako i online – Child Safety On, Missing Children Europe, National Center for Missing & Exploited Children, ECPAT International, Brave Movement, Canadian Centre for Child Protection, Internet Watch Foundation, NSPCC, End Violence Against Children, Thorn, 5 Rights Foundation, Terre des Hommes, Child Helpline International i Eurochild.

Izloženost seksualnom nasilju ostavlja istovremeno dugotrajne ali i snažne kratkotrajne posljedice na žrtve. Dugotrajne posljedice mogu biti pojačane zbog reviktimizacije ako se sadržaj ponovno dijeli nakon proteka vremena. Visoka izloženost nasilju na bilo koji način prividno normalizira takvo ponašanje čime se povećava vršnjački pritisak i otežava intervencija. Seksualnim iznudama i prinudama (sextortion), kažnjivom i izrazito rizičnom ponašanju na koje posebice upozoravaju relevantne međunarodne organizacije poput Interpola i Europola je izložen manji ali ipak zabrinjavajući postotak djece i mladih. Seksualna ponašanja (pa i ona na internetu) su u školi (i u obitelji) još uvijek taboo tema - djeca i mladi se ne obraćaju odraslima ako su u problemu.

DeSHAME Hrvatska je prvo sustavno međunarodno istraživanje o rizičnim ponašanjima srednjoškolaca te izloženosti štetnim sadržajima i seksualnom uznemiravanju u online okruženju. Hrvatska je četvrta država uključena u istraživanje nakon Velike Britanije, Danske i Mađarske. Istraživanje su od rujna do prosinca 2021. godine na uzorku od 2016 učenika srednjih škola proveli Centar za nestalu i zlostavljaju djecu u sklopu projekta Safer Internet Center: Making Internet a good and safe place (2020-HR-IA-0051) sufinanciran je od strane Europske unije. U istraživanju je sudjelovalo 2016 srednjoškolaca, a uzorak je bio reprezentativan i uključivao je učenike iz 21 srednje škole u Hrvatskoj.

Scroll to top

Seksualno uznemiravanje na internetu definira se kao neželjeno seksualno ponašanje na bilo kojoj digitalnoj platformi i prepoznato je kao oblik seksualnog nasilja. Ono uključuje širok raspon ponašanja koja koriste digitalni sadržaj (slike, videozapisi, postovi, poruke, stranice) i javlja se na raznim platformama (privatnim ili javnim).

Seksualno uznemiravanje na internetu uključuje:

- nesporazumno dijeljenje intimnih slika ili videa
- iskorištavanje prisilu i prijetnje
- seksualizirano vršnjačko nasilje
- neželjenu seksualizaciju.

Rezultati ovog istraživanja u Hrvatskoj su pokazali slijedeće: Svaki peti srednjoškolac u posljednjih je godinu dana ili pretrpio ili svjedočio seksualnom zlostavljanju na internetu. Čak 30 posto hrvatskih srednjoškolaca potvrdilo kako njihovi vršnjaci potajno fotografiraju druge osobe u situacijama kada su neprimjereno odjevene, gole ili tijekom seksualnih aktivnosti, nakon čega su te fotografije podijeljene na internetu. Istraživače je posebno zabrinuo podatak da više od 40 posto učenika ne bi prijavilo seksualno uznemiravanje zbog straha od "preburne" reakcije škole. Gotovo 30 posto srednjoškolaca navodi kako ne bi prijavilo seksualno uznemiravanje na internetu jer se brinu da bi za to okrivili njih same 38 posto se brine da bi prijava samo pogoršala stvari preko 30 posto se brine da će nastavnici ukoliko prijave misliti da pretjeruju ili dramtiziraju.

Nedavno je proveden i drugi dio ovoga istraživanja, s posebnim naglaskom na roditelje, a rezultate ćemo prikazati na Danu sigurnijeg interneta 2024. godine!

Koliko je ustvari danas raširena problematika nasilja među mladima u cyber prostoru - razlikuju se podaci u Hrvatskoj od europskih ili svjetskih statistika?

Za razliku od nasilja „licem u lice“, kod elektroničkog nasilja počinitelj može biti anonimn i skrivati se iza nadimka, izmišljenog ili lažnog profila, izmišljene adrese elektroničke pošte, kao i iza nepoznatog broja. Ne možemo biti sigurni tko stoji iza nekog profila.

Neki smatraju da je vjerojatnost pojavljivanja elektroničkog nasilja neizbježna zbog same naravi virtualnog svijeta. Ipak, mi smo ti koji biramo kako ćemo se ponašati u online prostoru i ako bi ga svi koristili na primjeren i siguran način – zajedno bi stvarali online prostor bez nasilja.

Teško je uspoređivati točne podatke o elektroničkom nasilju u Hrvatskoj s onima na razini Europe ili svijeta jer nedostaje sustavnih istraživanja, a i samo područje je takvo da je pitanje jesu li podatci koje imamo od prije godine/dvije uopće više aktualni. Čini nam se da je ovome najbolje doskočiti tako da kontinuirano osiguravamo direktan rad s mladima i kroz taj rad budemo u toku s aktualnostima te osiguramo da pravovremeno reagiramo.

Svakako je jedan od najraširenijih načina online zlostavljanja među vršnjacima slanje uvredljivih poruka, dijeljenje neugodnih fotografija ili videozapisa online. Postoje li načini kako to spriječiti?

Scroll to top

Kontinuirana edukacija svih uključenih je ključ, kao i tretmanski rad sa žrtvama ali i počiniteljima.

Bez toga ne vidimo da može doći do promjena u budućnosti. Edukacija je potrebna i djeci ali i njihovim nastavnicima, stručnim suradnicima, roditeljima, svima koji rade s njima jer nikada ne znamo kome od nas će se dijete ili mlada osoba prvoj povjeriti da se događa nešto što se ne bi trebalo događati i svatko od nas treba znati reagirati. Potražite pomoć, niste sami u toj situaciji.

Ovdje bi naglasili da djeca i mladi gledaju nas odrasle, mi im služimo kao model ponašanja. Kakav primjer mi dajemo ispod brojnih novinskih članaka u kojima odrasli ljudi komentiraju neprimjereno, šire govor mržnje? Velik dio odgovornosti je na nama.

Aktivnosti Centra za sigurniji internet

I stariji su skloni biti naivni, a kamoli ne mladi, a prijevare u online svijetu sve su češće. Kako

Scrtaj to što ti je poznati, što savjetujete djeci i mladima?

S izazovima online svijeta se susreću i djeca i odrasli. Što se tiče djece – savjet je uvijek – razgovarajte. Pokušat ćemo odgovoriti na ovo pitanje kroz primjer rada s djecom na temi online izazova. Razgovarajte s djecom i mladima o tome jesu li se već susreli s nekim online izazovima i potaknite ih da budu osobno odgovorni pri susretu s njima. Radite na osvještavanju potrebe prijave takvih sadržaja društvenim mrežama kako bi učili ono što možemo - utjecali na smanjenje vjerojatnosti širenja sadržaja koji mogu naštetiti drugoj djeci.

Savjeti za djecu i mlade su:

- Ako zaprimite poruku u kojoj vas druga osoba poziva na igranje zajedničke igre koja uključuje neki opasni online izazov ili na bilo koju neugodnu aktivnost, nemojte odgovarati na poruku i potražite pomoć!
- Ukoliko ste započeli s igranjem izazova i sada želite prestati, a druge vas osoba ucjenjuje i prijeti vam – obratite se odraslim osobama i ispričajte što se dogodilo!
- Čak i ako druga osoba raspolaže s vašim osobnim podacima, roditelji ili druge odrasle osobe od povjerenja mogu vam pomoći da ostanete sigurni!
- Ako vas vršnjaci prisiljavaju da obavljate izazove, znajte da ne trebate raditi ono zbog čega se možete osjećati loše. Čuvajte svoju online i offline sigurnost!
- Znamo kako odupiranje vršnjačkom pritisku može biti teško, zato smo i dostupni na besplatnom i anonimnom telefonskom broju 0800 606 606 da vam pomognemo. Možete nam se obratiti ako imate bilo kakvo pitanje u vezi online svijeta – stojimo vam na raspolaganju.

Koji su sve rizici internetskog zlostavljanja za žrtvu: kada to nasilje prelazi u stadij da žrtva postaje sklona samoozljeđivanju i suicidalnim mislima? Također, koliko često se online nasilje preklapa s nasiljem u stvarnom životu?

Elektroničko nasilje može ostaviti teške i dugotrajne posljedice jer se može pojaviti u bilo koje vrijeme i bilo gdje u virtualnom svijetu. Počinitelj često nema uvid u posljedice svojeg postupanja kod žrtve nasilja, tj. ne može vidjeti kako se žrtva nasilja osjeća ili ponaša i stoga mu se može činiti da nije napravio ništa loše.

Neke od najčešćih posljedica nasilja putem interneta su anksioznost, depresija, socijalna izolacija, uznemirenost nakon korištenja računala ili mobitela, manjak samopoštovanja, lošiji školski uspjeh, narušeno zdravlje te kao najekstremnija posljedica suicid.

Kada to nasilje prelazi u stadij da žrtva postane sklona samoozljeđivanju i suicidalnim mislima je jako individualno jer je uvjetovano mnoštvom faktora. Ono što je jako važno je da radimo na prepoznavanju rizičnih čimbenika, osnaživanju zaštitnih čimbenika ali i reagiramo na ovako ozbiljne slučajeve na način da se odmah, bez odgode obavi pregled psihijatra u slučaju da imamo saznanja

[Scroll to top](#)

da se dijete ili mlada osoba samoozljeđuje i/ili razmišlja o samoubojstvu.

Smjernice stručnjaka iz Centra za sigurniji internet vezano za online izazove su razvijati odnos povjerenja s djecom, iskreno se zainteresirati za online svijet u kojemu žive. Smatramo da rješenje nije oduzeti djeci mobitele i zabraniti im korištenje društvenih mreža. Potrebno je educirati i sebe i djecu te prevenirati štetne posljedice, razgovarati s djecom o njihovom korištenju interneta - tko su im pratitelji na društvenim mrežama, poznaju li te ljude, za što najčešće koriste društvene mreže, postaviti obiteljska pravila o korištenju interneta. Također je potrebno prijaviti neprimjerene sadržaje na društvenoj mreži na kojoj ih zateknete, po potrebi prijaviti i slučaj policiji, s tim da ranije spremite dokaz, a u slučaju bilo kakvih pitanja obratite se Centru za sigurniji internet.

Neke od ovih savjeta možete primijeniti već danas. Djeca su danas digitalni urođenici, nije im poznat svijet u kojemu nema tehnoloških postignuća današnjeg doba, a naš je zadatak biti u korak s događanjima i kroz svoje iskustvo im pružiti sve potrebne informacije – na njima primjeren način. Napominjemo – često smo svjedoci toga kako komentari gledatelja na snimke sudjelovanja u izazovima čak i pozivaju na daljnje nasilje što oštro osuđujemo. Navedeni komentari su primjeri verbalnog nasilja, a za nasilje nema opravdanja. Duboko vjerujemo da se kao odrasli ljudi djeci i mladima trebamo truditi biti primjer ponašanja.

Prema vašim iskustvima putem kojih društvenih mreža se odvija najviše zlostavljanja u Hrvatskoj. Je li tako i u svijetu?

Ne bi specificirali da se na nekoj određenoj društvenoj mreži odvija najviše zlostavljanja jer je ono prisutno na svakoj od njih. Ovdje nam se najvažnije čini skrenuti pažnju roditelja i javnosti općenito da djeca nisu sigurna ako sjede kraj vas i na mobitelima su. Ipak, nisu samo društvene mreže platforme na kojima se događa nasilje. Online igre u kojima možete komunicirati s drugim igračima, aplikacije za dopisivanje – i to su mjesta na kojima se mogu pojaviti problemi. Trebamo biti svjesni toga da uz korištenje interneta generalno dolazi neki rizik i osigurati da provodimo kvalitetno vrijeme s djecom, postavimo obiteljska pravila korištenja ekrana i da oni dobiju poruku da smo tu uz njih – i kada stvari možda krenu loše.

Trebamo biti upoznati s tim što naša djeca koriste na internetu, koje su to aplikacije, igre, što ih zanima i imati barem osnovna znanja o tome. Svako dijete koje je zlostavljano je dijete previše, bez obzira na to na kojoj društvenoj mreži, u kojoj online igri ili na kojoj drugoj platformi se nasilje dogodilo.

Što mogu učiniti institucije u sprječavanju elektroničkog nasilja među mladima?

Svi mi možemo učiniti puno. Upoznati se sa Smjernicama o postupanju u slučaju elektroničkog nasilja, procedurama i zakonima općenito, dostupnim organizacijama koje mogu pružiti podršku vama, žrtvi, roditeljima ali i počiniteljima elektroničkog nasilja i generalno – ne zatvarati oči pred problemima. Reagirati na nasilje, zaštititi djecu – to može svako od nas.

Kako roditelji mogu pomoći djetetu koje je žrtva zlostavljanja, što im savjetujete? I s kojim vam se problemima roditelji najviše obraćaju?

Iako odrasli često preporučuju mladima da im se obrate prilikom doživljavanja nasilja putem interneta, brojna istraživanja ukazuju na to da se mladi za pomoć prvenstveno obraćaju prijateljima, moguće i zbog toga što smatraju da se roditelji i odrasli ne bi znali na odgovarajući način nositi s tim problemom. Trebamo biti svjesni toga i raditi na ovoj temi preventivno, a ne samo djelovati kada se problemi već pojave.

U slučaju saznanja o postojanju elektroničkog nasilja roditelji trebaju poduzeti sve potrebne mjere da se nasilje prekine, a dijete zaštititi (npr. prijava neprimjerenog sadržaja, pohrana dokaza i drugo). Trebaju se odazvati se na individualni i grupni razgovor s nastavnim i stručnim osobljem škole/ustanove socijalne skrbi ili druge institucije/organizacije u okviru koje postoji sumnja da je njihovo dijete žrtva ili počinitelj elektroničkog nasilja i zatim sudjelovati u individualnim i grupnim razgovorima s djetetom, nastavnim i stručnim osobljem te razgovorima u koje su uključeni i drugi roditelji.

Nadalje, preporuka je da sudjeluju u izradi individualnog plana postupanja u slučaju elektroničkog nasilja. Roditelji mogu i trebaju pružiti djetetu potrebnu pomoć i podršku, poticati ga na izražavanje mišljenja, poticati ga na preuzimanje odgovornosti za svoje postupke, poticati nenasilno rješavanje sukoba ali i na uključivanje djeteta u individualni i grupni tretmanski rad.

Prema potrebi i procjeni stručnjaka roditelji trebaju osigurati stručnu pomoć i podršku djetetu izvan škole ili ustanove socijalne skrbi, a kroz cijeli slučaj se potiče aktivna i redovna suradnja sa uključenim institucijama.

Ovakve situacije budu stresne i roditeljima. Uključivanje roditelja u individualni i grupni rad s ciljem unaprjeđenja svojih roditeljskih kompetencija, dobivanja potrebne podrške i pomoći djetetu i stjecanja boljeg uvida u djetetove potrebe i način funkcioniranja su također savjeti koje im dajemo.

Roditelji nam se obraćaju s raznim problemima – od izazova u odgajanju općenito, do potrebe za intenzivnijim radom zbog već razvijenih problema u ponašanju, nasilja – kako uživo tako i online i slično. Trudimo se svima pružiti potrebnu podršku i tretman, ukoliko je to u okviru našeg djelovanja.

Krešimir Pučić

(Članak je objavljen u okviru programa poticanja novinarske izvrsnosti Agencije za elektroničke medije)

(Dozvoljeno prenošenje sadržaja uz objavu izvora i autora)